

PATRIMONI ESCALENC

Ahora que tú me pisas
párate a considerar
que, al fin, vendrás a parar
lo mismo que yo, en cenizas.

Sentit profund i significatiu el d'aquests versos que hom pot llegir en entrar al Cementiri Marí de l'Escala. Llur trist ressò es fa malauradament extensiu a l'interior del nostre Cementiri Blanc.

Monument Arquitectònic Popular i Tradicional, el Cementiri Vell de l'Escala s'emmiralla melangiosament en el breu poema, epitafi de la tomba del malaguanyat escalenc, En Josep Esquirol, recordant el futur que els espera qui el trepitgen.

Els anys i la poca cura han malmès la nostra valuosa joia arquitectònica, que ha anat sucumbint fins a quedar quasi bé reduïda a enderrocs.

És palpable l'estat de deixadesa i abandó en què es troba. Ningu no ho pot amagar. Els qui haurien de tenir cura d'ell no el valoren com cal, tot i havent estat declarat Monument Nacional Històric-Artístic, per la Generalitat de Catalunya, l'any 1982. I deplorable és el qualificatiu del seu aspecte actual, malgrat ésser una joia arquitectònica neoclàssica de més d'un segle i mig d'existència. Els seus murs forans i interiors ja no reflecteixen l'estètica i la blancor (blanc de la calç) d'anys enrera; els seus corredors han deixat d'ésser ajardinats esdevenint ròncs i pedregosos; els nínxols apareixen descarnats i empolgats del calçobre originat pel pas del temps; els enrajolats resten gairebé tapats per l'herbam sec; etc. etc. En fi, un llastimós aspecte que corrobora que el Cementiri Marí ens va deixant per manca d'atencions adequades.

La problemàtica sorgida per a la conservació i restauració del nostre Cementiri, féu moure una colla de persones interessades en la campanya de la seva salvaguarda (l'any 1975). Aquest grup es constituí, l'estiu de l'any següent, en una Comissió de Defensa de l'Arquitectura Popular de l'Escala i l'esperança que la mantingué entusiasmada fou la màxima aspiració de conservar en bon estat l'Obra Arquitectònica Local. El temps, però, els demostrà que el que es fa, una neteja precipitada, poc minuciosa, feta «per sobre» una vegada a l'any, no és suficient per al seu manteniment.

Actualment es parla d'un pressupost projecte de reconversió del monument Local en una plaça parcial, projecte que no té res a veure amb el que s'havia redactat l'any 1977, el qual tenia com a únic objectiu la restauració i conservació del Vell Monument.

I mentrestant, el nostre Cementiri Blanc resta totalment abandonat per part de les institucions encarregades de mantenir-lo i salvar-lo.

La repulsió al nou projecte ha «tocat de prop» la sensibilitat escalenca que vol demostrar que està feta «a prova de bomba» i lluita per a defensar «amb les dents» el patrimoni arquitectònic heretat dels seus avantpassats.

El sentimentalisme escalenc se sent decebut i ferit en els seus ideals. Esperançador d'un «canvi» no sap exactament on trobar-lo i es pregunta si estarà en...

- Uns carrers amb excrements d'animals a dojo?
- Una empantanegada Avinguda de Girona?
- Un pavelló polisportiu encarat, de cop i volta, amb un sobrepuig de sis milions de pessetes, incompreensible per als contribuents?
- Unes despeses inútils per a reincorporar un escull al lloc primitiu, desafiant la força de la Natura que, vencedora, el féu desaparèixer i es suposa malmès al fons marí?
- Un històric camí destruït per la maquinària moderna?
- Unes guixades partidistes que romanen estables donant una llastimosa imatge de la nostra població?
- Un mercat setmanal desplaçat per raons no convinents?
- Un alcalde assalariat?
- Una abandonada carcassa del nou edifici de l'Ajuntament?
- Unes marquesines col·locades fora de lloc?
- Una normalització lingüística de la nostra llengua que, a nivell local, mai no s'acaba de consolidar?
- Un «Edifici singular» a conservar, que es pretén mutilar en lloc de respectar, reparar i perpetuar?
- Una deficiència en l'enllumenat públic?
- Un viatge a Düsseldorf (Alemanya) per a l'afer escombraries, quan quatre anys enrera era viable l'alternativa de l'abocador a Viladamat?

-Una manca de previsions per al subministrament d'aigües potables?

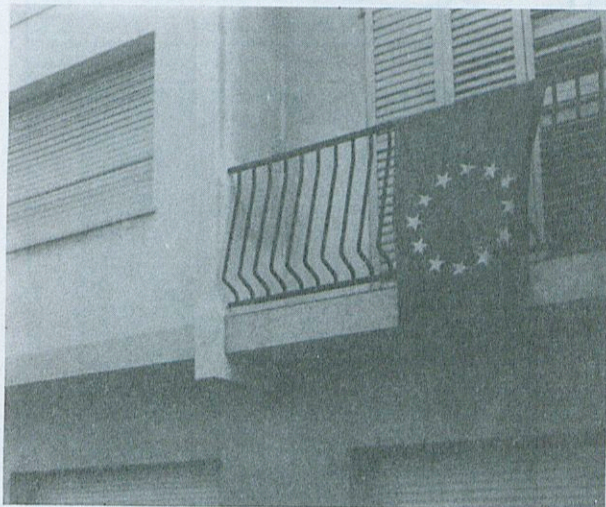
-Etc. etc. etc...

Si als escalencs se'ns prometé un «canvi» i l'hem aconseguit..., al meu entendre, és «com el d'en Robert amb les cabres».

I acabo amb uns versos (XXIX Proverbios y Cantares) d'Antoni Machado.

Caminante, son tus huellas
el camino, y nada más;
caminante, no hay camino
se hace camino al andar.
Al andar se hace camino,
y al volver la vista atrás
se ve la senda que nunca
se ha de volver a pisar.
Caminante, no hay camino,
sino estelas en la mar.

Pilar Pellicer de Gispert

(Foto J.M. Cortal)

DESTÍ

Es diu Ramon. Té 49 anys. És de Terol, però fa 17 anys que viu a Cornellà de Llobregat. És casat, i té dos fills de 16 i 13 anys, respectivament.

Quan arribà a Catalunya trobà feina de manera immediata en una empresa del ram tèxtil. Hi ha treballat des de sempre, fins ara fa dos anys en què l'empresa tancà portes i acomiadà a tots els empleats.

Actualment no té subsidi d'atur, però la dona va a fer neteja a algunes cases de Barcelona, i el fill gran féu la temporada d'estiu a la costa. Això els permet anar tirant.

En Ramon busca feina dia rera dia, però no la troba. L'edat, la manca d'experiència, mercat de treball saturat, etc. són obstacles que no pot fer res per superar.

Arribà un moment en què estava molt amargat, i es donà a la beguda, però durà poc en veure que feia mal a la seva família. Ara es dedica a voltar pels carrers buscant oportunitats, i buscant papers i vidres dintre les deixalles dels altres. El que preocupa veritablement a en Ramon, no és la manca de diners, sinó el rebuig de la societat, ésser un inútil.

El dia 2 de gener de 1986, mentre anava a comprar la barra de pa de cada dia, es va trobar un amic del barri que es troba en una situació semblant a la seva.

— Ja som Europeus!. Ja hem entrat al Mercat Comú!!!.

— Si?. I què???

P.J.